

[Anden næstformand]

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 9:

Forslag til lov om ændring af adoptionsloven. (Godkendelse som adoptant).

(Fremsat 6/2 84).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Ole Espersen (S):

Dette er også en genfremsættelse. Jeg skal ganske kort sige, at på ét punkt er vi enige med justitsministeren, nemlig når det drejer sig om at give ministeren i stedet for adoptionsnævnet adgang til at fastsætte de generelle administrative regler om godkendelse som adoptant. Vi mener, at det er en forbedring.

I øvrigt ser vi sådan på forslaget, at det ikke drejer sig om at skabe regler for i højere grad at sikre barnets tarv, det drejer sig om at tilgodese andre interesser. Vi er i det omfang skeptiske over for lovforslaget og fik i øvrigt under førstebehandlingen indtryk af, at der var et flertal imod disse elementer i forslaget.

Det er, som man kan se, en uændret genfremsættelse, men vores reservationer har vi altså stadig væk.

Annelise Gotfredsen (KF):

Da vor ordfører ikke kan være til stede, skal jeg kort tale i stedet for fru Karen Thurøe Hansen. Jeg vil henvise til, hvad der blev sagt under den tidligere behandling – det er jo en genfremsættelse – af den tidligere ordfører, som var mig selv. Vi finder, at lovforslaget er en imødekommelse også af synspunkter, som det konservative folkeparti har lagt megen vægt på. Vi finder, at den lempelse af reglerne, der foreslås, er rimelig og naturlig. Det er klart, at der er ting, vi kommer til at drøfte i udvalget, men vi kan anbefale lovforslaget.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Forslaget er en uændret genfremsættelse, hvorfor jeg indledningsvis kan henvise til hr. Povl Brøndsteds ordførertale i dette ting den 25. oktober 1983.

Forslaget medfører, at ministeren tillægges kompetencen til at fastsætte de generelle regler vedrørende betingelserne for godkendelse af adoptivforældre. Jeg forstår, at man vil lempe betingelserne for at imødekomme den kritik af praksis, som har været rejst fra forskellige sider, og for at undgå de pinagtige undersøgelser, som har været nævnt i den forbindelse.

Venstre kan tilslutte sig denne del af lovforslaget, men jeg vil dog gerne fremhæve, at hensynet til barnets tarv efter venstres opfattelse stadig bør være det grundlæggende, og at det gode renommé, Danmarks adoptionspraksis har ude i verden, ikke må sættes over styr. Derudover vil jeg godt fremhæve, at det har været nævnt, at også enlige skal have adgang til at adoptere. Det har vi ikke noget principielt imod, men det må ikke åbne muligheder for at omgå de regler, der fastsættes for parforhold.

Forslaget medfører endvidere, at kompetencen til godkendelse af adoptionsansøgninger overflyttes fra adoptionsrådene ved de amtskommunale socialcentre til statsamterne. Ministeren har i sin fremsættelse anført, at begrundelsen for denne ændring er ønsket om at fremme og forenkle behandlingen af disse sager. Det er en intention, venstre fuldt ud kan tilslutte sig. Dette at vente i længere tid på en afgørelse er jo en stor menneskelig belastning.

Jeg har bemærket, at ministeren er opmærksom på, at der også er andre muligheder for at forbedre det gældende godkendelsessystem. Disse andre muligheder vil vi i venstre gerne være med til at drøfte i udvalget. Vi vil gerne være med til at drøfte nærmere, hvilken sagkundskab statsamterne skal have til rådighed.

Jeg vil afslutningsvis sige, at vi er positive over for forslaget, men at vi finder, at der er mange ting, der skal diskuteres nærmere i retsudvalget. Vi vil gå meget stærkt ind for at løse de problemer, der er uafklarede, og vi lover en åben og saglig drøftelse.

Alice Faber (SF):

[Alice Faber]

Alle de forældre, der ikke bliver godkendt som adoptanter, bliver meget skuffede og kede af det. Det er naturligt og forståeligt. De har ofte i mange år set frem til at få et barn, og nu bliver dette håb definitivt slået i stykker. Disse forældre prøver i deres kvide at få ændret reglerne om godkendelse igennem pressen og ved henvendelse til folketingsmedlemmer og andre steder. Som sagt: det er forståeligt. Men et af problemerne er, at der ikke er nok børn til dem, der gerne vil adoptere. Det ved vi godt, og hvis en større gruppe bliver godkendt, så er risikoen for, at der aldrig bliver børn til dem, meget stor, og det vil i hvert fald ikke gøre disse forældres situation nemmere. Disse forældres klage er baggrunden for det lovforslag, vi nu har til førstebehandling.

Vi finder ikke, at der er behov for de ændringer, justitsministeren nu foreslår, som jeg også sagde ved sidste behandling, men der kan eventuelt være brug for at få justeret måden, undersøgelserne af forældrene bliver gennemført på. Det er en meget pinefuld affære for dem. Hvis det viser sig, at der ud fra erfaringerne er behov for ændringer, kan det ske allerede i dag i et samarbejde mellem adoptionsnævnene, samrådene og sagsbehandlernes, og der er løbende sket justeringer af sagsbehandlingen i det tidligere arbejde med disse sager.

Vi mener altså ikke, at der er behov for, at det er justitsministeren, der får de beføjelser. Vi mener ikke, at der er behov for at fratage adoptionsnævnene de beføjelser, og vi mener heller ikke, at der er behov for at flytte samrådene fra amtskommunerne til statsamtterne, som i øvrigt ikke har den ekspertise, der skal til for at afgøre disse meget svære og følsomme sager. Det mener vi heller ikke der er i justitsministeriet. Vi mener, at der i adoptionsnævnene findes nogen ekspertise, som må flyttes over i justitsministeriet.

Jeg er meget bange for, at dette i alt for stor udstrækning kommer til at handle om jura og kun jura, og det mener jeg at det er alt for flersidigt til at vi kan gå med til.

Da vi drøftede det sidst, var der flertal for at afvise justitsministerens forslag. Jeg håber, at det stadig væk er tilfældet. Det, det drejer sig om, er at finde de bedste hjem til de børn, der skal bortadopteret, og det må være børnenes tarv, der er i højsædet, når de skal bortadopteret.

Estrup (RV):

Som baggrund for dette forslag til ændring af adoptionsloven ligger lang tids offentlig debat, som oftest har været stærkt følelsesladet, hvilket eksempelvis forespørgslen her i tinget for godt et år siden bærer stærkt præg af. Det er med god grund, for det er menneskeskæbner, det handler om, ikke blot de børn, man søger at give gode opvækstvilkår, men også de barnløse voksne, som gennem adoption søger et dybere indhold i deres hverdag. Jeg tror, det er vigtigt at gøre sig klart, at i adoptionsager tvinges man uundgåeligt til at afveje disse to sæt af skæbner mod hinanden, børnenes mod de voksne, og taberne er på forhånd givet: de voksne må vige, barnets tarv må nødvendigvis være afgørende.

Når det er sagt, så synes jeg samtidig, man skal gøre sig klart, at begrebet barnets tarv er vanskeligt at administrere og lovgive om. Der vil sjældent være så klare medicinske, psykologiske eller sociale indikatorer, at det er åbenbart, hvor grænsen skal drages. Derfor er det nødvendigt med et sæt relativt faste regler, men det bliver et regelsæt, som bygger på skøn og derfor i sidste ende er politisk.

Det er min frygt, at man ved udøvelsen af dette politiske skøn glemmer, at der er et nødvendigt og legitimt hensyn at tage til dem, som ønsker adoption, og koncentrerer sig så stærkt om at sikre barnets tarv, at man gerne løber risikoen for at skade de voksne. Jeg tror, der er fare for, at man i adoptions-spørgsmål ophøjer egne erfaringer og fordomme til at være mere objektive, end de i virkeligheden er.

Ved den første behandling af dette lovforslag i efteråret gav fru Aase Olesen på det radikale venstres vegne tilslutning til, at kompetencen til at fastsætte generelle retningslinjer overflyttes til justitsministeren. Jeg kan på mit partis vegne forny dette tilsagn med den tilføjelse, som også fru Aase Olesen lagde vægt på: at regelfastsættelsen sker i overensstemmelse med folketingets retsudvalg.

Ligeledes kan jeg forny vort tilsagn om at medvirke til begrænsning af antallet af specialundersøgelser, ikke mindst den del af forundersøgelserne, som kan forekomme meningsløse.

[Estrup]

Hvad angår overflytning af godkendelseskompetencen til statsamterne og nedlæggelse af de kommunale samråd, er jeg ligesom fru Aase Olesen af den opfattelse, at vi savner oplysninger. Det må være muligt for justitsministeren mere præcist at gøre rede for, hvorledes sagsbehandlingen tænkes tilrettelagt i statsamterne, specielt i hvilket omfang andet end juridisk ekspertise tænkes inddraget. Men ønsket om at sikre en mere ensartet sagsbehandling kan jeg helt tilslutte mig.

Jeg vil ikke under denne første behandling gå ind i en detaljeret diskussion om aldersgrænser, samlivstid, enliges mulighed for adoption m.v., blot sige, at jeg i lyset af mine indledende bemærkninger har sympati for en vis liberalisering af de gældende regler. Men det må ikke skade vores samarbejde med de lande, hvorfra de adopterede børn kommer, og ikke mindst må det ske gradvis, således som jeg også forstår at det er justitsministerens hensigt.

Birgith Mogensen (CD):

Forslaget om ændring af adoptionsloven er en genfremsættelse. I mellemtiden – fra den 25. oktober 1983 og til dags dato – er der dog ikke fremkommet argumenter, der kan rokke ved CDs generelle og positive standpunkt vedrørende dette lovforslag. Derfor må jeg atter erklære, at CD støtter forslaget. I øvrigt henviser jeg til mit indlæg den 25. oktober 1983, Folketingstidende 1983-84, 1. samling, sp. 926.

Ove Jensen (FP):

Lovforslaget er en genfremsættelse, og jeg kan derfor i det store og hele henvise til, hvad fremskridtspartiets ordfører sagde ved behandlingen i oktober sidste år. Da var fremskridtspartiets ordfører jo lidt betænkelig ved at acceptere ministerens forslag uændret.

Jeg vil godt tilføje, at der er også områder i forslaget, vi er tilfredse med. Vi er tilfredse med, at man lemper en række krav, bl.a. vedrørende de adoptionsøgendes alder og samlivets karakter, og vi er i det hele taget tilfredse med, at der sker en forenkling på flere områder. Vi vil gå ind i et positivt udvalgsarbejde.

Lenger (VS):

Ligesom en lang række andre ordførere har været inde på, mener vi i VS, at det er nødvendigt at være restriktiv i adoptionsagerne. Ligesom andre også har sagt, er det først og fremmest børnenes tarv, som vi må tage vare på, og det betyder i forhold til det lovforslag, vi behandler her, at vi er imod de ændringer, som ministeren foreslår.

For det første mener vi, at det er et udtryk for en bureaukratisering, når statsamterne skal overtage flere opgaver, og når den endelige vurdering overgår til en jurist i stedet for som nu at ligge hos en læge, en socialrådgiver og en jurist i fællesskab. Amsrådsforeningen har også udtrykt sin skepsis over for den ændring, bl.a. fordi statsamterne på den måde får råderet over personalegrupper, som er ansat hos amtskommunerne.

For det andet mener vi, at de lempelser, som ministeren bebuder, vil mindske tilliden til adoptionssystemet i en række af de lande, som børnene til adoption kommer fra. Faktisk er vi ganske trygge ved de nuværende regler, og selv om der mellem år og dag kan trækkes eksempler frem på uheldige tilfælde, synes vi, det er urimeligt at begrunde lempelser i den slags enkelttilfælde.

Det er ikke mulige adoptionsforældre, der er mangel på, men snarere børn. Derfor er der ikke nogen som helst baggrund for at foreslå de lempelser, bl.a. vedrørende aldersgrænserne og samlivstiden, som lovforslaget indebærer. Hvis der var behov for at finde flere adoptionsforældre, ville alternativet fortsat ikke være, at børnene skulle opholde sig på et børnehjem, f.eks. i Korea, men at man i stedet måske et helt tredje sted fandt et godt hjem til dem.

For det tredje er vi – ud over at det kan rokke ved tilliden i andre lande – ikke begejstrede for, at der bliver åbnet mulighed for, at forældre kan godkendes i realiteten helt op i 50 års alderen. Ikke sådan at forstå, at vi mener, at forældre i den alder er dårligere forældre, det mener vi overhovedet ikke, men det er en vanskeligere opgave at påtage sig med et adoptivbarn end med et barn, som måske ikke vil komme ud for racefor-domme, og som ikke er kommet til verden langt fra Danmark.

VS har ikke noget som helst imod, at enlige eventuelt også kunne blive godkendt som adoptanter, men vi må erkende, at disse enlige forældre i praksis ikke vil kunne bruge

[Lenger]

godkendelsen til ret meget, idet de vil have svært ved at få et barn. Derved ville vi komme i den situation, som man har været i i andre lande, f.eks. i Sverige, at man selv rejser ud og foretager private adoptioner. Det har ind imellem udviklet sig til decideret børnehandel. Det er en meget uheldig praksis, som vi gerne skulle undgå i Danmark. Der er ingen grund til at godkende mennesker som adoptanter, når det viser sig i praksis, at de ikke kan bruge godkendelsen. Så har vi i realiteten gjort ondt værre.

Vi opfatter lovforslaget som et forsøg på at styrke den stærkeste part i dette forhold, nemlig forældrene, ved at lempe reglerne for godkendelsen – uden hensyn til, at børnene ikke har nogen som helst interesse i denne lempelse, og uden hensyn til, at der ikke er nogen mangel på adoptanter. Derfor kan vi ikke gå ind for det.

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Kristeligt folkeparti er positivt over for lovforslaget, som det også er udtrykt ved den tidligere behandling af forslaget. Der er ting i det, som man kan se på.

Når man som jeg kommer som den sidste, har man jo lejlighed til at høre de forskellige synspunkter, og jeg vil gerne understrege, at jeg mener, dette forslag i høj grad varetager barnets tarv. Jeg har i min tidligere periode herinde beskæftiget mig særdeles meget med adoption, og det er ikke bare enkelte tilfælde, der er årsag til lovforslaget, men mangfoldige beviser på, at mange adoptanter har været ude i en særdeles ydmygende situation. Det ligger på tryk, så det er ikke noget, som bare er noget, man mener. Det er vigtigt, at vi sørger for, at barnet får så gode og trygge forhold som muligt, men man har været i situationer, hvor man har afvist adoptanter, som på grund af, at de måske var et par år for gamle eller måske ikke havde en vaske-maskine, ikke har kunnet blive godkendt. Heldigvis tror jeg, vi er ude over de ting i dag, men det har altså været tilfældet. Det er vigtigt, at folk, der ud fra manges meninger virkelig vil kunne gavne et barn, ikke, fordi de måske er et par år for gamle, får at vide, at de ikke duer. Jeg tror, vi i retsudvalget kan få en god behandling af det.

For enlige tror jeg at adoption kun skal finde sted i undtagelsestilfælde, men der kan

jo være tilfælde, hvor familiemæssige og andre forhold kan gøre, at adoption måske kan komme på tale.

Kristeligt folkeparti vil være meget positivt i behandlingen af lovforslaget.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Jeg synes efter denne førstebehandling, at jeg har ret til at sige, at der var en betydelig mere positiv indstilling over for lovforslaget, end der var, da vi sidst behandlede det.

Jeg bygger det på, at den eneste, der sagde, at vi skal blive ved de nuværende forhold uden ændringer, var hr. Lenger. Hr. Lenger var den eneste, der var fuldt ud konservativ i den sag og sagde, at der ikke bør ske noget på området. Fru Alice Faber ønskede vel heller ikke en ny lovgivning, men var dog indstillet på med hensyn til undersøgelser, at der skulle være mere hensyntagen til ansøjerne end tidligere.

Afgørende er det, at et stort flertal har den opfattelse, at man skal flytte kompetencen, at de regler, der skal udarbejdes for at blive godkendt som adoptant, skal udarbejdes af justitsministeriet, og jeg vil gerne tilføje – for det er jo alles opfattelse, bestemt også min – efter samråd med folketinget. Det er også den eneste måde, hvorpå folketinget kan få indflydelse på det. Man overlader det ikke til andre, men kan selv få mulighed for at drøfte det med den ansvarlige minister og få mulighed for, som det nu sker, at påvirke de regler, der skal være for godkendelse af adoptanter.

Det er meget væsentligt, at der er et stort flertal for denne ændring, men det hører jo ikke op med det. Jeg har også forstået, at et flertal her i tinget er af den opfattelse, at vi må tage mere hensyn til den legitime interesse, forældre har i at adoptere et barn, fordi de ikke selv kan få et. Jeg synes, hr. Estrup udtrykte det særdeles rigtigt, at vi her har en opgave med at tage det hensyn. Det er jo det, der ligger bag tanken om at forkorte behandlingstiden, fjerne sig fra de alt for pågående undersøgelser, som jeg har indtryk af finder sted, og som i hvert fald medfører, at der går lang tid, som ofte ender med en negativ besked.

Det er også grunden til, at vi har nævnt muligheden for, at statsamterne kommer ind i billedet. Hr. Estrup har da ret i, at så har

[Justitsministeren]

man krav på at få noget mere præcist at vide om behandlingsformen. Det vil også komme, hvis der er interesse for det. Sagen er jo den, at vi nævner statsamterne som en anden og – så vidt vi kan se – bedre mulighed. Men der er selvfølgelig ikke noget, der skal gennemtvinges. Hvis det er en tanke, som også udvalget er med på, vil vi gerne gå meget længere med hensyn til den undersøgelse. Jeg kan altså give tilsagn om, at hvis det skal være statsamterne og ikke samrådene, skal vi selvfølgelig have noget mere præcist kendskab til, hvordan det så vil foregå.

Tilbage er spørgsmålet om aldersgrænserne, hvor jeg takker for, at det ikke er et flertal, der har sagt: dem vil vi ikke ændre på. Tværtimod er det mit indtryk, at der er et flertal, der siger, at man er parat til at se på nogle liberaliseringsmuligheder her. Det er jo meningen med fremsættelsen af forslagene, at vi skal undersøge det og helst nå hen til et resultat.

Hvad nu, hvis vi ikke gør nogen af de ting, jeg her har trukket frem fra debatten? Fru Alice Faber sagde ganske rigtigt, at det jo er sådan i disse sager, at der er mange, der bliver skuffet. Ja, det er der. Fru Alice Faber tilføjede – og hr. Lenger var inde på det samme – at det er begrænset, hvor mange børn der er muligheder for at få til adoption. Derfor, siger hr. Lenger, må vi have nogle meget restriktive regler. Ja men er det nu udelukkende det kriterium, vi skal se på? Vi er enige om, at barnets tarv er noget afgørende, men det bør dog ikke forhindre, at vi kan tage mest muligt hensyn til dem, der, som hr. Estrup sagde, har en legitim og helt forståelig interesse i at adoptere et barn.

Jeg synes ærlig talt ikke om, at man bare konstaterer, at det her skal afgøres efter udbud og efterspørgsel. Der er få børn til rådighed og mange, der ønsker adoption, og så må man indrette sig efter det.

Jeg synes heller ikke om tanken, at vi skulle sige, at når det forholder sig sådan, så må staten undersøge tingene, sådan at man kan finde frem til nogle elitemennesker – sådan nogle Team Danmark-adoptanter. Jeg mener ikke, vi kan sige, at der er nogen, der har mulighed for at foretage – hvor sagkyndige de end er – en sådan vurdering af mennesker, at man på forhånd kan afgrænse alle de andre. Det bryder jeg mig ikke om. Derfor håber jeg, at vi kan finde frem i fælles-

skab eller med et flertal til nogle liberaliseringsbestemmelser.

Med hensyn til de øvrige ting, der er nævnt, har jeg indtryk af, at der allerede er et flertal for at gå i gang med at se på denne lovgivning.

Lenger (VS):

Jeg bliver nødt til at sige til justitsministeren, at det, vi frygter, er, at hvis vi ikke er meget restriktive, så er der i virkeligheden endnu flere mulige forældre, endnu flere adoptanter, som bliver skuffet. Hvis der nemlig ikke kan være 100 pct. tryghed omkring de regler, der gælder, 100 pct. tryghed omkring den godkendelsesprocedure, der er for adoptanter, vil resultatet efter vores opfattelse blive, at så er der færre børn, som vil blive adopteret, fordi eksempelvis afgiverlandene vil være mindre tilbøjelige til det. Derfor synes jeg, at ministeren vender tingene på hovedet, når han taler om, at det restriktive udspringer af den begrænsede mængde børn. Tværtimod er vi meget bange for, at der er endnu flere, der vil blive skuffet, hvis vi ikke er meget restriktive med godkendelserne til at adoptere børn.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Hr. Lenger ønsker, at der skal være 100 pct. tryghed med hensyn til dem, man godkender. 100 pct. vil vel betyde, at man, inden adoption gennemføres, skal være sikker på, at det bliver fortræffelige forældre. Den tryghed opnår hverken hr. Lenger eller jeg eller nogen anden nogen sinde. Der er ingen, der kan forudsige noget om mennesker med hensyn til deres fremtidige måde at behandle børn på. Vi kan gøre tingene så godt, som det er muligt, men vi har måske indtryk af, nogle af os, at man netop er gået ud i nogle undersøgelser, der ikke er nødvendige for at få fastslået, at de pågældende kan optræde, som normale forældre optræder. Det synes jeg er det kriterium, vi må gå efter: at de, der opnår mulighed for en adoption, skal kunne virke, som normale forældre gør det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 30:

Forslag til lov om ophævelse af lov om talsmænd og klageadgang for menige af det militære personel.

(Fremsat 6/2 84).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Løvig Simonsen (S):

Det foreliggende lovforslag er en uændret genfremsættelse af forslaget fra oktober 1983, og det understreger det vigtige i, at personaleorganisationerne ikke havde noget at erindre imod ophævelsen af det særlige klageudvalg. Jeg havde dengang et par spørgsmål til forsvarsministeren for at være helt sikker på det rigtige i at gøre det. De er blevet besvaret tilfredsstillende, og vi kan derfor støtte lovforslaget og vil gerne medvirke til en hurtig behandling af det i folketinget.

Houe (KF):

Det konservative folkeparti hilser dette lovforslag velkomment. Der er her tale om en lov, som ikke længere har nogen berettigelse. Loven blev i sin tid indført for at undgå gentagelser af overgreb mod det menige personel. Efter indførelsen af den nye lov om militær retspleje i årene 1973-74 er personellens klageadgang sikret på betryggende vis, og de moderne og effektive ledelses- og uddannelsesprincipper har yderligere mindsket behovet for loven.

Ifølge det af ministeren oplyste har der ikke i de seneste år været nogen reel anvendelse af de i loven indeholdte regler om klageadgang, og det konservative folkeparti kan derfor medvirke til, at lovforslaget behandles positivt og hurtigt i forsvarsudvalget.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Da mit partis ordfører, fru Mette Madsen, ikke kan være til stede, skal jeg med henvisning til den tidligere debat, der har fundet sted her i tinget, på venstres vegne tilslutte mig lovforslaget.

Pelle Voigt (SF):

Jeg skal, selv om det skærer mig i hjertet at være enig med forsvarsministeren om noget som helst, ligesom ved den sidste debat erklære, at vi vil støtte dette lovforslag – så meget mere som det er fremgået af de klare udtalelser, der er kommet fra de værnepligtiges forretningsudvalg, at dette er en ren teknikalitet, en blindtarm fra tidligere tiders lovgivning, som fortjener at blive fjernet, fordi den kun er til besvær og bureaukrati.

Stinus (RV):

Jeg ved ikke, om det er kutyme at byde en ny næstformand velkommen i formandsstolen, men da det er så længe siden, der sidst har siddet en radikal i folketingets formandsstol, vil jeg nu alligevel gøre det.

Jeg vil i øvrigt gerne give principiel tilslutning til lovforslaget. Der kan være et par ting, vi gerne vil se på i udvalget, men vi giver principiel tilslutning.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Jeg takker.

Nør Christensen (CD):

Jeg kan sige, at vi vil medvirke positivt under det udvalgsarbejde, der forestår.

Det giver mig naturligvis pr. instinkt kuldegysninger, hvis jeg skulle være enig med SF på et eller andet område, ligesom SFs ordfører var noget betænkelig ved at være enig med forsvarsministeren på dette felt.

Vi mener, at klageadgangen her er sikret på en tilstrækkelig måde. Det fremgår klart af de besvarelser, der foreligger fra den tidligere samling, at der ingen klager har været i 1982 og 1983, og de klager, der har været i de foregående år, er enten blevet afvist, eller også har de stort set ligget uden for udvalgets kompetence.

Vi kan tilslutte os det foreliggende lovforslag.

Arentoft (FP):